

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 31

Ptuj, 7. avgusta 1921

III. letnik

RAZGLAS.

Dne 6. avgusta 1921 poseti kraljevski pokrajinski namestnik, gosp. **Ivan Hribar**, uradno tudi naše mesto.

Vabim meščane, društva, korporacije itd., da se udeležijo dne 6. avgusta t. l. ob 8 uri 30 min. sprejema pred mestnim magistratom.

Hišni posestniki in najemniki naj razobesijo državno ali pa narodno našo zastavo.

Mestni magistrat Ptuj, dne 3. avgusta 1921.

Vladni komisar mesta Ptuj:

Dr. Matej Senčar s. r.

Kraljevski namestnik Ivan Hribar.

Komaj je začetkom tega meseca kraljevski namestnik **Ivan Hribar** zasel svoje visoko mesto, že je pohitel med ljudstvo, da se natančneje pouči o naših razmerah in spozna naše želje. V soboto 6. avgusta pride tudi v naš staroslavni Ptuj, kjer mu pripravimo slovesen vzprejem. Če kdo, zasluži prav **Ivan Hribar**, da ga pričakamo kar najbolj svečano. Saj v **Ivanu Hribarju** je vtelesen boljši del slovenstva, v njem lahko zremo vzor našega človeka. V **Ivanu Hribarju** vidimo, kaj more doseči naš človek, vidimo pa tudi, kako mora delati pravi rodoljub.

Ivan Hribar ni več mlad človek po svojih letih, letos izpolni 70 let. Vse svoje dolgo življenje pa je posvetil neumornemu delu. Delal pa ni samo zase, svoje delo je namenil povzdigi našega naroda.

Predno je mogel **Ivan Hribar** po šolah

Stari Poetovio.

Predaval dr. Vladimir Travner.

Uporabljeni viri so označeni v rokopisu, kl ga hrani muz. društvo.

a) Predrimska doba. (Do okoli l. 35. pr. Kr.)

Okoli 2000 let je že preteklo, odkar se prvič omenja v zgodovini „Poetovio, naš sedanji Ptuj. Pa že tisočletja poprej je živel na tej zemlji človeški rod. Verjetno je, da je bival tukaj v davni, davni dobi, katere ne moremo niti prilično približno ugotoviti, „krapinski človek“, ki je poznal seve še povsem enostavno orodje. Za to govori milo podnebje in bližina, kjer so se našli ostanki (okolica Krapina). Sledov iz te dobe pa v Ptuj in v njegovi neposredni okolici do sedaj ni bilo najti.

Brezdvomno so prebivali ljudje na tej zemlji že za časa mlajše kamenite dobe; o tem nam pričajo razne izkopnine. Ptujski grad, v čigar bližini teče tu že precej široka Drava in odkoder se nudi potniku pogled na vse strani, je bil naravno zavetišče pred sovražniki; divjačine pa takrat v neizmernih

primerno dovršiti svojo izobrazbo, je začel javno delovati. V dobi njegove mladosti je bilo treba delavcev na vseh poljih narodnega življenja. In **Ivan Hribar** se je resno lotil tega dela. V dveh smereh se je to delo gibalo, — politično in gospodarsko, drugo z drugim tesno zvezano.

Da bi Slovenci ne polnili samo žepov naših narodnih nasprotnikov, je **Ivan Hribar** kot glavni zastopnik češke banke „Slavije“ vzorno uredil njeno delovanje med južnimi Slovani, zlasti Slovenci. Tako je stotisoče narodnega premoženja ohranil našemu narodu in pokazal, naj se oklepa rajši domačih narodnih zavodov, nego tujih, ki se rede ob naših prispevkih, pa jih pogosto porabljajo celo proti nam.

L. 1895. je zadela naše dežele, zlasti pa belo Ljubljano velika nesreča, velikonočni potres. V razvalinah je ležala skoro takrat naša prestolnica. Kdo ji naj pomore do vstajenja, do novega življenja? **Ivan Hribar** je bil to. Kot ljubljanski župan je vdihnil prebivalstvu silo one jeklene volje in delavnosti, ki je bila le njemu lasna. Pod njegovim županovanjem je začela kakor iz tal rasti nova Ljubljana, kakršno vidimo danes.

Čeprav težko in polagoma, so Slovenci vendarle napredovali. Čim bolj pa so se Slovenci razvijali, tem hujši so bili naši nasprotniki Nemci, ki so imeli vladno v rokah. Uničiti nas politično in narodno, ali vsaj zaslužniti je bil njihov namen. To so jasno pokazali l. 1908 prav v Ptuj, ko je bila tu velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda. Dvajset let prej, l. 1888 se je enaka velika skupščina v Ptuj vršila čisto mirno. Ali do l. 1908 je nemška podivjanost že tako zbesnela, da je hotela mirne Slovence ko brezpravno rajo kratkomalo potolči. Ni čuda, da je morala mirnim Slovincem zavreti kri, ko so videli, kako ravna zbesneli Nemci in nemški renegati s cvetom našega naroda. Prišlo je do hrupnih demonstracij v Ljubljani, kjer pa ni

gozdovih gotovo ni manjkalo. Ti prebivalci, sodobniki mamuta, so živeli v enostavnih četverovoglatih lesenih ali pletenih kočah ter so se pečali z lovom, deloma pa tudi že s poljedelstvom in z živinorejo. Njihova kultura je bila že na precej visoki stopinji; to dokazuje njihovo orožje in orodje, ki so ga izdelovali iz serpentina, redkeje iz posebnega zelenega kamna, imenovanega nefrit, deloma tudi iz roževine in živalskih kosti. Ploščate, brušene in preluknjane sekire, kladiva, lemeži za oranje, osti pušic in sulic, lonci z značilnimi vijugastimi okraski, kažejo smisel za praktične potrebe in za lepoto. Proti koncu te dobe so prebivalci poznali že nekatere topljive rude, n. pr. baker in zlato, ki so ju uporabljali za izdelovanje nakita.

Kmalu po l. 1500 pr. Kr. so začeli prihajati trgovci iz bližnje Italije in drugih kulturno bolj razvitih dežel; ti so prinesli k nam bron, odnašali pa so kože, rude in druge surovine s sev. nemške obali pa preko sedanjega Ptuja v starem veku visokočislani jantar. Skoraj gotovo je obstajala že v tisti dobi cesta, ki je vodila iz Italije preko Celja in Poljčan do Ptuja, tu se je križala s plovbeno Dravo in odtod je bila izpeljana proti Radgoni.

tekla nemška kri, nego nemška vlada avstrijska je dala streljati na — Slovence.

In kdo naj bi bil kriv tedanjim pobojem? Ne nemška podivjanost, nego mirno delujoči — **Ivan Hribar**, ki je bil takrat ljubljanski župan!

Res pa je bil **Ivan Hribar** kakor drugi drugi narodni voditelji že zdavna uvidel, da pripravljajo naši narodni nasprotniki Nemci Slovincem narodni pogin. Res pa je tudi, da je bil **Ivan Hribar** tisti mož, ki je uvidel, da se da ta nevarnost odvrniti le v zvezi z drugimi Slovani.

Ivanu Hribarju in Čehu dr. Kramaržu se je posrečilo, da se je isto usodno leto 1908 meseca julija vršil v Pragi prvi vseslovanski kongres, katerega so se udeležili zastopniki vseh slovanskih narodov in ki naj bi bil položil temelj političnemu in kulturnemu zblizanju slovanskih narodov. To je bil vidni uspeh velikopoteznega **Hribarjevega** načrta, za katerega je z vsemi svojimi močmi deloval dalje, dokler ga ni prekinila — svetovna vojska. Ko je ta izbruhnila, je bilo prvo, da je dala nemška avstrijska vlada zapreti našega **Ivana Hribarja**.

Ali ko je nemška krivica in oholost podlegla v svetovni vojni ter so se zatirani slovanski rodovi rešili nemškega jarma, je moral samoobsebi umljivo tudi naš **Ivan Hribar** zopet na površje. Šel je k svojim najmilejšim bratom Čehom za poslanika naše države. Tu je mogel sedaj čisto drugače uresničevati svoje velike namere, delati za našo Jugoslavijo z velikega občeslovanskega stališča.

Toda naša Jugoslavija še ni docela urejena. Na letošnji Vidov dan je bil s sprejeto ustavo položen temelj za novo ureditev naše države. Na tem temelju je treba zgraditi močno stavbo naše države. Najboljši delavci naj bi vodili to stavbo. Zato ni čudo, da so poklicali k tej graditvi tudi našega **Ivana Hribarja**. Kakor je doslej **Ivan Hribar** vztrajno

Prvotni prebivalci naših pokrajin so bili Iliri, ki jih tedanji zemljepisci imenujejo tudi Noričane ali Tauriske, predniki današnjih Albancev. V teku časa so se spojili s Kelti, z ostanki Kimbrov in mogoče še z drobcami raznih drugih narodov, tako da ob prihodu Rimljanov niso bili več čistokrvni. Delili so se v več plemen, katerim so vladali knezi, ki so se v sosedni Noreji nazivali kralji, zato je Noreja tudi v rimski dobi imela vedno naslov kraljestva (regnum Noreja). V okolici Ptuja sta bivala po domnevi rodova Seretov in Serapilov. Pečali so se s poljedelstvom in z živinorejo, deloma tudi z rudarstvom. Nekateri so bili kovači, lončarji in trgovci. Kakor dokazujejo izkopnine, posebno na Pošteli, so izdelovale njihove žene platno in volno. Po značaju so bili dobrodušni, veselili so se življenja in lepote. V tem pa ko so Norejci po času izgubili svojo prvotno bojevitost, so ostali prebivalci naših pokrajin, Panonci, vedno hrabri in svobodoljubi. To nam dokazujejo izredno srditi in krvavi upori in boji v času, ko so jih podjarmili Rimljani. Pa tudi v dobi rimskega cesarstva so bile čete iz naših krajev najhrabrejše in so mnogokrat igrale v rimski zgodovini odločilno